

Sygn. akt IV U 293/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

8 lipca 2021 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Dorota Załęska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 8 lipca 2021 roku w Sieradzu

odwołania M. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

z 22 marca 2021 r. Nr (...)

w sprawie M. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

o umorzenie należności z Funduszu Alimentacyjnego

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 293/21

UZASADNIENIE

Decyzją z 22.03.2021r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. odmówił M. K. umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz 5% opłat na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu w łącznej kwocie 10.332,50zł.

Nie podzielając powyższej decyzji w/w/ złożył odwołanie, wnosząc o zmianę decyzji poprzez umorzenie w całości należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu. Podnosił, że obecnie żyje na skraju ubóstwa, a pobierane zasiłki z pomocy społecznej wystarczają zaledwie na podstawowe potrzeby, w szczególności żywność, dojazdy do lekarza, zakup leków kardiologicznych. Argumentował, że nie jest w stanie na bieżąco spłacać należności alimentacyjnych, a nadto nie ma perspektywy poprawy i zmiany swojej sytuacji, bowiem wieloletni, całkowita niezdolność do pracy, wyeliminowała go z rynku pracy. Wprawdzie w przyszłości będzie mógł ubiegać się o prawo do emerytury, jednak jej wysokość będzie bardzo niska z uwagi na krótki staż pracy

W odpowiedzi organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. K., ur. (...)

Zobowiązany jest rozwodnikiem. Stale wydatki związane z utrzymaniem, tj. opłaty, leczenie, wynoszą miesięcznie ok. 230zł.

M. K. leczy się kardiologicznie.

Orzeczeniem Lekarza Orzecznika z 7.12.2020r., został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy do 31.12.2022r., z zaznaczeniem, że niezdolność powstała 28.11.2017r.

Decyzją (...) Ośrodka Pomocy Społecznej w Z. z 20.01.2021r., przyznano M. K. zasiłek okresowy z powodu bezrobocia w kwocie 350,50zł. miesięcznie w okresie od 1.01.2021 – 28.02.2021.

Decyzją (...) w Z. z 20.01.2021r., przyznano w/w zasiłek celowy z przeznaczeniem na dofinansowanie do zakupu lekarstw i opłat w styczniu 2021r. w kwocie 50zł. jednorazowo.

Decyzją (...) w Z. przyznano M. (...) świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu” w kwocie 70zł. miesięcznie od 1.01.2021 – 28.02.2021.

Decyzją ZUS z 5.01.2021r., odmówiono M. K. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, z uwagi na niespełnienie przesłanki stażu w 10 – leciu na datę powstania niezdolności oraz powstanie niezdolności w okresie dłuższym niż 18 miesięcy od ustania ostatniego ubezpieczenia (**oświadczenie o stanie rodzinnym i majątku, dokumentacja lekarska, decyzja nr: (...), (...), (...), decyzja ZUS z 5.01.2021r./akta ZUS**).

W dniu 10.12.2020r., wpłynął do ZUS wniosek M. K. o umorzenie należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego z odsetkami, z uwagi na trudną sytuację materialną i zły stan zdrowia. W uzasadnieniu wniosku podnosił, że nie ma wyuczonego zawodu, pracował jako pracownik fizyczny i zazwyczaj nie osiągał dochodów powyżej pensji minimalnej. Utrzymuje się z zasiłków z pomocy społecznej. Wwiązywanie się z obowiązku alimentacyjnego dodatkowo komplikowało uzależnienie od alkoholu. Zazaczył, że pomimo choroby starał się dokonywać wpłat na rzecz funduszu alimentacyjnego, odbył karę pozbawienia wolności za przestępstwo nie alimentacji. Wskazywał, że w grudniu 2017r., trafił do szpitala w ciężkim stanie i rozpoznano wówczas schorzenia kardiologiczne (**wniosek z załącznikami/akta ZUS**).

Decyzją z 22.03.2021r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. odmówił M. K. umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz 5% opłat na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu w łącznej kwocie 10.332,50zł. (**decyzja k. 157 - 160/akta ZUS**).

Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w postępowaniu przed organem rentowym.

Sąd zważył co następuje:

Stosownie do art. 15zszs pkt 2 ustawy z 2 marca 2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID -19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, 567, 568 i 695), w brzmieniu, określonym ustawą z dnia 14 maja 2020r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz.U.2020.875), z uwagi na okoliczność, że postępowanie dowodowe w całości zostało przeprowadzone w oparciu o dokumenty zawarte w aktach organu rentowego, zaistniały przesłanki do wydania w sprawie wyroku na posiedzeniu niejawnym.

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Na podstawie art. 68 ust. 1 ustawy z 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020.111 j.t.), w szczególnie uzasadnionych przypadkach związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby, przeciwko której jest prowadzona egzekucja alimentów, lub osoby zobowiązanej do zwrotu bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu, likwidator może umorzyć, rozłożyć na raty lub odroczyć termin płatności należności likwidowanego funduszu z tytułu wypłaconych lub bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu.

Ustawa nie określa, co należy rozumieć przez szczególnie uzasadnione przypadki związane z sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby, przeciwko której jest prowadzona egzekucja alimentów, pozostawiając tę kwestię do oceny w świetle okoliczności konkretnej sprawy.

W niniejszej sprawie, w ocenie Sądu, nie zostały spełnione przesłanki do przyjęcia, iż zachodzi „szczególnie uzasadniony przypadek” w rozumieniu powyższego przepisu. Za szczególnie uzasadniony przypadek można uznać bowiem sytuacje, gdy osoba zobowiązana nie ma możliwości spłaty zadłużenia i wedle wszelkiego prawdopodobieństwa nie odzyska tej możliwości np. w przypadku gdy jest trwale niezdolna do pracy i nie ma prawa do jakichkolwiek świadczeń z ubezpieczenia społecznego. W orzecznictwie podnosi się, że okoliczności szczególnie uzasadnione, oznaczają sytuacje wyjątkowe (nadzwyczajne), powstałe w wyniku wypadku losowego, niezależne od zobowiązanego, w następstwie których jego sytuacja uległa takiemu pogorszeniu, że nie jest on w stanie na bieżąco spłacać swoich należności, a nadto nie ma perspektywy poprawy i zmiany tej sytuacji (por. wyrok SN z 6.08.2008r., II UK 359/07, wyrok SA w Gdańsku z 18.01.2013r., III AUa 1201/12).

„Szczególnie uzasadniony przypadek” uzasadniający możliwość umorzenia należności wobec funduszu alimentacyjnego, o jakim mowa w art. 68 w/w ustawy, musi dotyczyć, innej sytuacji niż ta, która stanowiła podstawę do przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego tj. wyjątkowo trudnej sytuacji, w której znalazł się zobowiązany do alimentacji. W przeciwnym wypadku, gdyby uznać, iż każda trudna sytuacja majątkowa zobowiązanego jest wystarczającą przesłanką do umorzenia należności wobec funduszu, ochrona środków tego funduszu byłaby iluzoryczna, a szczególny przepis jakim jest art. 68 ustawy stałby się wbrew założeniu ustawodawcy nie wyjątkiem, a zasadą. Przesłanki do umorzenia należności na rzecz funduszu alimentacyjnego nie wyczerpuje sam fakt, iż zadłużenie jest większe, niż możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego do alimentacji, co prowadzi do niemożliwości zaspokojenia podstawowych jego potrzeb bytowych. Brak stałych dochodów i związana z tym trudna sytuacja materialna jest bowiem okolicznością dotyczącą wszystkich dłużników alimentacyjnych, gdyż uruchomienie funduszu alimentacyjnego następuje tylko wówczas, gdy dłużnik nie ma majątku ani dochodów podlegających egzekucji. Zatem nawet trudna sytuacja materialna lub zdrowotna osoby ubiegającej się o umorzenie należności alimentacyjnych nie może być samoistną podstawą do wydania decyzji uwzględniającej wniosek, gdyż nie chodzi o przypadki „uzasadnione”, ale „szczególnie uzasadnione”. Ponadto zauważenia wymaga, że świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacane są ze środków publicznych i nie mogą bez konieczności ich zwrotu obciążać wszystkich obywateli (por. wyrok SA w Łodzi z 21.10.2015r., III AUa 386/15, wyrok SA w Gdańsku z 18.01.2013r., III AUa 1201/12, wyrok SA w Lublinie z 21.05.2014r., III AUa 308/14).

Wobec powyższych rozważań i poczynionych ustaleń faktycznych, Sąd nie znalazł podstaw do zmiany decyzji z 22.03.2021r. i umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego. Konieczność spłaty zadłużenia jest konsekwencją tego, że odwołujący przez długie lata nie wywiązywał się z nałożonego przez sąd obowiązku alimentacyjnego wobec dzieci, ignorował ten obowiązek obarczając nim podatników. Co więcej zamiastłożyć na utrzymanie dzieci, przeznaczał posiadane środki pieniężne na alkohol. Ostatnia kwota jaką uiścił to zaledwie 28 zł. i to w 2004r. Trudna sytuacja materialna, a obecnie zdrowotna, jest konsekwencją trybu życia jaki prowadził odwołujący i w ocenie Sądu ten fakt nie zwalnia wnioskodawcy z obowiązku zwrotu wypłaconych w jego zastępstwie świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Odnośnie do sytuacji zdrowotnej wskazać należy, że orzeczenie lekarza orzecznika, mocą którego wnioskodawca został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy ma charakter okresowy i podlega dalszej weryfikacji. Rację ma zatem organ rentowy, że umorzenie zadłużenia byłoby wobec tego działaniem przedwczesnym i nieuzasadnionym ekonomicznie, sprzecznym z istotą dochodzenia należności alimentacyjnych oraz skutkowałoby pokrzywdzeniem innych uczestników systemu ubezpieczeń społecznych. Dodatkowo należy wskazać, że o ile odwołujący nie jest w stanie jednorazowo spłacić swoich zobowiązań, to nie przesądza to o trwałym braku możliwości spłaty zadłużenia. Skarżący nie ma majątku podlegającego egzekucji; zasiłki z opieki społecznej, które stanowią jego źródło utrzymania, są wyłączone spod egzekucji. Zatem skarżący nie odczuwa negatywnych skutków prowadzonego postępowania egzekucyjnego. skarżący nie odczuwa negatywnych skutków prowadzonego postępowania egzekucyjnego.

Mając na względzie powyższe, na podstawie art. 477¹⁴§1 kpc, Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

Z:odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawcy z pouczeniem o apelacji.

20.07.2021r.